

32001L0029

22.6.2001

IL-ĠURNAL UFFIĊJALI TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ

L 167/10

ID-DIRETTIVA 2001/29/KE TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

tat-22 ta' Mejju 2001

dwar l-armonizzazzjoni ta' ċerti aspetti ta' drittijiet ta' l-awtur u drittijiet relatati fis-soċjetà ta' l-informazzjoni

Il-Parlament Ewropew u l-Kunsill ta' l-Unjoni Ewropea,

Wara li kkunsidraw it-Trattat li jstabbilixxi l-Komunità Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikoli 47(2), 55 u 95 tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta tal-Kummissjoni ⁽¹⁾,

Wara li kkunsidraw il-fehma tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali ⁽²⁾,

Filwaqt li jaġixxu skond il-proċedura stipulata fl-Artikolu 251 ta-Trattat ⁽³⁾,

Billi:

- (1) It-Trattat jipprovdi għat-twaqqif ta' suq intern u l-istituzzjoni ta' sistema li jiżgura li l-kompetizzjoni fis-suq intern ma tkunx ingusta. L-armonizzazzjoni tal-ligijiet ta' l-Istati Membri dwar id-drittijiet ta' l-awtur u drittijiet relatati tikkontribwixxi għall-kisba ta' dawn l-oġġettivi.
- (2) Il-Kunsill Ewropew, meta ltaqa' f'Korfu fl-24 u l-25 ta' Gunju 1994, enfasizza l-htieġa li jiffirma qafas legali ġenerali u flessibbli f'livell tal-Komunità sabiex jinkoraġġixxi l-iżvilupp tas-soċjetà ta' l-informazzjoni fl-Ewropa. Dan jehtieġ, fost affarijiet oħra, l-eżistenza ta' suq intern għal prodotti u servizzi godda. Leġislazzjoni importanti mill-Komunità diġà teżisti, jew l-adozzjoni tagħha miexja l quddiem sewwa. Id-drittijiet ta' l-awtur u drittijiet relatati għandhom rwol importanti f'dan il-kuntest għax dawn jiproteġu u jstimulaw l-iżvilupp u l-kummerċ ta' prodotti u servizzi godda u l-holqien u l-isfruttar tal-kontenut kreattiv tagħhom.
- (3) L-armonizzazzjoni proposta tgħin biex timplimenta l-erba' libertajiet tas-suq intern u għandha x'taqsam mall-konformità mal-prinċipji fundamentali tal-ligi u speċjalment tal-proprjetà, inkluża proprjetà intellettuali, u libertà ta' espressjoni u l-interess pubbliku.
- (4) Qafas armonizzat legali dwar id-drittijiet ta' l-awtur u drittijiet relatati, permezz ta' ċertezza legali akbar u waqt li jipprovdi għal livell għoli ta' protezzjoni ta' proprjetà

intellettuali, jinkoraġġixxi investiment sostanzjali fil-kreattività u innovazzjoni, inkluż infrastruttura ta' network, u li min-naħa tiegħu jwassal għal tkabbir u kompetittività akbar ta' l-industrija Ewropea, sew fil-qasam li jipprovdi kontenut u teknoloġija ta' l-informazzjoni u aktar ġenerali matul il-firxa tas-setturi industrijali u kulturali. Din tissalvagwardja l-impiegi u tinkuraġġixxi holqien ta' impiegi godda.

- (5) L-iżvilupp teknoloġiku kabbar u ddiversifika l-gwidi tal-kreazzjoni, il-produzzjoni u l-isfruttament. Filwaqt li m'huma mehtieġa l-ebda kuncetti godda għall-protezzjoni ta' proprjetà intellettuali, il-ligi preżenti dwar id-drittijiet ta' l-awtur u drittijiet relatati għandha tiġi adottata u miżjuda biex tirreagixxi b'mod adegwat għar-realtajiet ekonomiċi bħal forom godda ta' sfruttament.
- (6) Mingħajr armonizzazzjoni f'livell ta' Komunità, attivitajiet leġislattivi f'livell nazzjonali li diġà bdew f'għadd ta' Stati Membri sabiex jirrispondu għall-isfidi jistgħu jirriżultaw f'differenzi sinifikanti fil-protezzjoni u b'hekk fir-restrizzjonijiet fuq il-moviment liberu ta' servizzi u prodotti li jinkorporaw, jew ikunu bażati fuq, proprjetà intellettuali, li twassal għal frammentazzjoni mill-gdid tas-suq intern u inkonsistenza leġislattiva. L-impatt ta' dawn id-differenzi leġislattivi u incertezzi jsir aktar sinifikanti b'aktar iżvilupp tas-soċjetà ta' l-informazzjoni, li diġà ziedet haġna l-isfruttament li jaqşam il-fruntieri ta' proprjetà intellettuali. Dan l-iżvilupp qiegħed u għandu jikber aktar. Differenzi u incertezzi legali sinifikanti dwar il-protezzjoni jistgħu jfixxlu ekonomiji ta' ċertu daqs għal prodotti u servizzi godda li jkunu jinkludu drittijiet ta' l-awtur u drittijiet relatati.
- (7) Il-qafas legali tal-Komunità għall-protezzjoni tad-drittijiet ta' l-awtur u drittijiet relatati għandu, għalhekk, jiġi adattat u supplimentat ukoll sa fejn hu mehtieġ għall-funzjonament faċli tas-suq intern. Għal dan il-għan, daww id-disposizzjonijiet nazzjonali dwar id-drittijiet ta' l-awtur u drittijiet relatati li jistgħu jvarjaw konsiderevolment minn Stat Membru għall-iehor jew li jistgħu jikkawżaw incertezzi legali li jimpedixxu l-funzjonament faċli tas-suq intern u l-iżvilupp xieraq tas-soċjetà ta' l-informazzjoni fl-Ewropa għandhom jiġu aġġustati, u reazzjonijiet nazzjonali inkonsistenti għall-iżviluppi teknoloġiċi għandhom ikunu evitati, filwaqt li differenzi li ma jolqtux b'mod negattiv il-funzjonament tas-suq intern mhux mehtieġ li jitneħħew jew jiġu evitati.
- (8) Id-diversi implikazzjonijiet soċjali, komunalni u kulturali tas-soċjetà ta' l-informazzjoni jehtieġ li jiġu kkunsidrati l-fatturi speċifiċi tal-kontenut tal-prodotti u servizzi.

⁽¹⁾ ĠU C 108, 7.4.1998, p. 6 u

ĠU C 180, 25.6.1999, p. 6.

⁽²⁾ ĠU C 407, 28.12.1998, p. 30.

⁽³⁾ Il-fehma tal-Parlament Ewropew tal-10 ta' Frar 1999 (ĠU C 150, 28.5.1999, p. 171), Il-Posizzjoni Komuni tal-Kunsill tat-28 ta' Settembru 2000 (ĠU C 344, 1.12.2000, p. 1) u d-Deċizzjoni tal-Parlament Ewropew ta' l-14 ta' Frar 2001 (għadhom mhumiex ippublikati fil-Ġurnal Uffiċjali). Deċizzjoni tal-Kunsill tad-9 ta' April 2001.

- (9) Kull armonizzazzjoni tad-drittijiet ta' l-awtur u drittijiet relatati għandha tkun bażata fuq livell għoli ta' protezzjoni, għar-raġuni li dawn id-drittijiet huma kruċjali għall-kreazzjoni intellettuali. Il-protezzjoni tagħhom tgħinjom jiżguraw it-tkomplija u l-iżvilupp tal-kreattività fl-interessi ta' l-awturi, artisti, produttori, konsumaturi, kultura, industrija u l-pubbliku in ġenerali. Proprjetà intellettuali għet għalhekk rikonossuta bħala parti integrali ta' proprjetà.
- (10) Jekk awturi jew artisti għandhom ikomplu bix-xogħol kreattiv u artistiku tagħhom, huma għandhom jirċievu kumpens xieraq għall-użu tax-xogħol tagħhom, kif għandhom jirċievu produttori sabiex ikunu jistgħu jiffinanzjaw xogħolhom. L-investment meħtieġ biex jipproduċu prodotti bħal fonogrammi, films u prodotti ta' *multimedia*, u servizzi bħal servizzi "fuq talba", huwa konsiderevoli. Protezzjoni legali adegwata għal drittijiet ta' proprjetà intellettuali hija meħtieġa sabiex tigarantixxi d-disponibbiltà ta' dan il-kumpens u tipprovdi l-opportunità għal profitti sodisfaċenti ta' dan l-investment.
- (11) Sistema rigoruż effettiv għall-protezzjoni tad-drittijiet ta' l-awtur u drittijiet relatati hija wahda mill-metodi li tiżgura li l-kreattività u produzzjoni kulturali Ewropea jirċievu r-riżorsi meħtieġa u li jissalvagwardjaw l-indipendenza u d-dinjità ta' originaturi u artisti kreattivi.
- (12) Protezzjoni adegwata ta' xogħolijiet bid-drittijiet ta' l-awtur u suġġett ta' drittijiet relatati hija wkoll ta' importanza kbira minn lat kulturali. L-Artikolu 151 tat-Trattat jirrikjedi li l-Komunità tikkunsidra l-aspetti kulturali fl-azzjoni tagħha.
- (13) Riċerka komuni għal, u applikazzjoni konsistenti fl-livell Ewropew ta', miżuri tekniċi biex tippoteġi xogħolijiet u suġġetti oħra u biex tipprovdi l-informazzjoni meħtieġa dwar drittijiet hija essenzjali sakemm l-għan aħhari ta' dawn il-miżuri huwa li jgħib fis-seħħ il-prinċipji u garanziji stipulati fil-liġi.
- (14) Din id-Direttiva għandha tfittex li tippromwovi tagħlim u kultura billi tippoteġi xogħolijiet u suġġett iehor filwaqt li tippermetti eċċezzjonijiet jew limitazzjonijiet fl-interess pubbliku għall-fini ta' edukazzjoni u tagħlim.
- (15) Il-Konferenza Diplomatika mlaqqa' taħt l-awspiċi ta' l-Organizzazzjoni Dinjija ta' Proprjetà Intellettuali (WIPO) f'Diċembru 1996 wasslet għall-adozzjoni ta' żewġ Trattati godda, it-"Trattat dwar id-Drittijiet ta' l-Awtur WIPO" u t-"Trattat dwar l-Artisti u l-Fonogrammi WIPO, li jitttrattaw rispettivament il-protezzjoni ta' l-awturi u l-protezzjoni ta' l-artisti u produttori ta' fonogrammi. Dawn it-Trattati jaġġornaw il-protezzjoni internazzjonali għad-drittijiet ta' l-awtur u drittijiet relatati b'mod sinifikanti, mhux l-anqas rigward l-hekk imsejha "aġenda diġitali" u jtejbu l-mezzi biex jiġġieldu l-piraterija madwar id-dinja. Il-Komunità u l-maġġoranza ta' l-Istati Membri diġà ffirmaw it-Trattati u għaddej il-proċess biex jagħmlu arrangamenti għar-ratifika tat-Trattati mill-Komunità u l-Istati Membri. Din id-Direttiva sservi wkoll biex timplimenta għadd ta' obbligi internazzjonali godda.
- (16) Responsabbiltà legali għall-attivajiet fl-ambitu tan-*network* tirrigwarda mhux biss drittijiet ta' l-awtur u drittijiet relatati iżda wkoll oqsma oħra, bħal defamazzjoni, reklamar qarrieq, jew ksar ta' *trademarks*, u hija indirizzata orizzontalment fid-Direttiva 2000/31/KE tal-Parlament Ewropew u l-Kunsill tat-8 ta' Ġunju 2000 dwar ċerti aspetti legali tas-servizzi tas-soċjetà ta' l-informazzjoni, b'mod partikolari kummerċ elettroniku, fis-suq intern ("Direttiva dwar kummerċ elettroniku")⁽¹⁾, li jikkjarifika u jarmonizza diversi kwistjonijiet legali dwar servizzi tas-soċjetà ta' l-informazzjoni inkluż kummerċ elettroniku. Din id-Direttiva għandha tiġi implimentata f'perjodu ta' żmien simili għal dak għall-implimentazzjoni tad-Direttiva dwar kummerċ elettroniku, minhabba l-fatt li dik id-Direttiva tipprovdi qafas armonizzat ta' prinċipji u disposizzjonijiet relevanti fost oħrajn għall-partijiet importanti ta' din id-Direttiva. Din id-Direttiva hija mingħajr preġudizzju għal disposizzjonijiet dwar ir-risponsabbiltà f'dik id-Direttiva.
- (17) Huwa meħtieġ, speċjalment fid-dawl tar-rekwiżiti li johorġu mill-ambitu diġitali, biex tiżgura li soċjetajiet kolletturi jiksbu livell oġġla ta' razzjonalizzazzjoni u trasparenza rigward konformità mar-regoli tal-kompetizzjoni.
- (18) Din id-Direttiva hija mingħajr preġudizzju għall-arranġamenti fl-Istati Membri rigward l-immaniġġjar tad-drittijiet bħal liċenzji kollettivi eżiżti.
- (19) Id-drittijiet morali tad-detenturi tad-drittijiet għandhom jiġu eżerċitati skond il-leġislazzjoni ta' l-Istati Membri u d-disposizzjonijiet tal-Konvenzjoni ta' Berna għall-Protezzjoni tax-Xogħolijiet Letterarji u Artistiċi, tat-Trattat dwar id-Drittijiet ta' l-Awtur WIPO u tat-Trattat tal-Wirjiet u Fonogrammi Wipo. Dawn id-drittijiet morali jibqgħu barra l-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva.
- (20) Din id-Direttiva hija bbażata fuq prinċipji u regoli diġà stipulati fid-Direttivi preżentement fis-seħħ f'dan il-qasam, b'mod partikolari d-Direttivi 91/250/KEE⁽²⁾, 92/100/KEE⁽³⁾, 93/83/KEE⁽⁴⁾, 93/98/KEE⁽⁵⁾ u 96/9/KEE⁽⁶⁾, u tiżviluppa dawk il-prinċipji u regoli u tpoġġihom fil-kuntest tas-soċjetà ta' l-informazzjoni. Id-disposizzjonijiet ta' din id-Direttiva għandhom ikunu mingħajr preġudizzju għad-disposizzjonijiet ta' dawn id-Direttivi, kemm-il darba ma jkunx hemm provdut mod iehor f'din id-Direttiva.

⁽¹⁾ ĠU L 178, 17.7.2000, p. 1.

⁽²⁾ Direttiva tal-Kunsill 91/250/KEE ta' l-14 ta' Mejju 1991 dwar il-protezzjoni legali ta' programmi tal-kompjuter (ĠU L 122, 17.5.1991, p. 42). Direttiva kif emendata bid-Direttiva 93/98/KEE.

⁽³⁾ Id-Direttiva tal-Kunsill 92/100/KEE tad-19 ta' Novembru 1992 dwar id-dritt ta' kiri jew self u dwar ċerti drittijiet relatati mad-drittijiet ta' l-awtur fil-qasam ta' proprjetà intellettuali (ĠU L 346, 27.11.1992, p. 61). Direttiva kif emendata bid-Direttiva 93/98/KEE.

⁽⁴⁾ Direttiva tal-Kunsill 93/83/KEE tas-27 ta' Settembru 1993 dwar il-kordinazzjoni ta' ċerti regoli dwar drittijiet ta' l-awtur u drittijiet relatati mad-drittijiet ta' l-awtur applikabbli għal xandir bis-satellita u trasmisjoni mill-ġdid bil-*cable* (ĠU L 248, 6.10.1993, p. 15).

⁽⁵⁾ Direttiva tal-Kunsill 93/98/KEE tad-29 ta' Ottubru 1993 li tarmozza t-tul ta' żmien ta' protezzjoni tad-drittijiet ta' l-awtur u ċerti drittijiet relatati (ĠU L 290, 24.11.1993, p. 9).

⁽⁶⁾ Direttiva 96/9/KE tal-Parlament Ewropew u l-Kunsill tal-11 ta' Marzu 1996 dwar il-protezzjoni legali ta' *databases* (ĠU L 77, 27.3.1996, p. 20).

- (21) Din id-Direttiva għandha tiddefinixxi l-iskop ta' l-atti regolati mid-dritt ta' riproduzzjoni rigward il-benefiċjarji differenti. Dan għandu jsir b'konformità ma' l-*acquis communautaire*. Tifsira wiesgħa ta' dawn l-atti hija meħtieġa biex tiżgura ċertezza legali għewwa s-suq intern.
- (22) L-għan ta' appoġġ xieraq biex tinfirex il-kultura m'għandux jintlaħaq billi jissagrifikaw il-protezzjoni stretta tad-drittijiet jew billi jittolleraw forom illegali ta' distribuzzjoni ta' xogħolijiet falsifikati jew ikkupjati jew imxandra illegalment.
- (23) Din id-Direttiva għandha tarmonizza aktar id-dritt ta' l-awtur li jikkomunika mal-pubbliku. Dan id-dritt għandu jiftiehem f'sens wiesa' li jirregola l-komunikazzjoni kollha lill-pubbliku mhux preżenti fil-post fejn toriġina l-komunikazzjoni. Dan id-dritt għandu jirregola kull trasmissjoni jew trasmissjoni mill-ġdid bħal din ta' xogħol lill-pubbliku b'mezzi bil-fili jew mingħajr fili, inkluż ix-xandir. Dan id-dritt m'għandu jirregola l-ebda att ieħor.
- (24) Id-dritt li jagħmel disponibbli lill-pubbliku s-sugġett imsemmi fl-Artikolu 3(2) għandu jiftiehem li jirregola l-atti kollha li jagħmlu disponibbli dan is-sugġett lill-membri tal-pubbliku li ma jkunx preżenti fejn joriġina l-att li jagħmel disponibbli, u li ma jirregola ebda atti oħra.
- (25) L-incertezza legali dwar in-natura u l-livell ta' protezzjoni ta' l-atti ta' trasmissjoni fuq talba ta' xogħolijiet bid-drittijiet ta' l-awtur u materjal protett bid-drittijiet relatati ma' *networks* għandha tiġi superata bil-provvediment ta' protezzjoni armonizzata flivell tal-Komunità. Għandu jkun ċar li d-detenturi tad-drittijiet kollha rikonoxxuti minn din id-Direttiva għandu jkollhom dritt esklussiv biex jagħmlu disponibbli lill-pubbliku xogħolijiet bid-drittijiet ta' l-awtur jew kull sugġett ieħor permezz ta' trasmissjonijiet interattivi fuq talba. Dawn it-trasmissjonijiet interattivi fuq talba huma karatterizzati mill-fatt li l-membri tal-pubbliku jistgħu jidhlu għalihom minn post u f'hin individwalment magħżul minnhom.
- (26) Rigward it-tqegħid għad-disposizzjoni f'servizzi fuq talba minn xandara fuq ir-radju jew televiżjoni tagħhom produzzjonijiet li jinkorporaw mużika minn fonogrammi kummerċjali bhala parti integrali tagħhom, għandhom ikunu inkuraġġuti arrangamenti kollettivi ta' għoti ta' licenzji biex jiffacilitaw il-hruġ tad-drittijiet rilevanti.
- (27) Is-sempliċi provvista ta' facilitajiet fiżiċi biex tkun tista' isehh jew biex isehh komunikazzjoni ma twassalx fiha nfisha għal komunikazzjoni fit-tifsira ta' din id-Direttiva.
- (28) Il-protezzjoni tad-drittijiet ta' l-awtur skond din id-Direttiva tinkludi d-dritt esklussiv biex tikkontrolla d-distribuzzjoni tax-xogħol inkorporat f'oġġett tangibbli. L-ewwel bejgħ fil-Komunità ta' l-original ta' xogħol jew kopji tiegħu mid-detentur tad-drittijiet jew bil-kunsens tiegħu jeżawrixxi d-dritt li jikkontrolla bejgħ mill-ġdid ta' dak l-oġġett fil-Komunità. Dan id-dritt m'għandux jiġi eżawrit rigward l-original jew il-kopji tiegħu mibjugħa mid-detentur jew bil-kunsens tiegħu barra mill-Komunità. Drittijiet għall-awturi rigward kiri u self ġew stabbiliti fid-Direttiva 92/100/KEE. Id-dritt ta' distribuzzjoni li hemm provdut dwaru f'din id-Direttiva huwa mingħajr preġudizzju għad-disposizzjonijiet relatati mad-drittijiet ta' kiri u self li hemm fil-Kapitolu I ta' dik id-Direttiva.
- (29) Il-kwistjoni ta' eżawriment ma tqumx fil-każ ta' servizzi u servizzi *on-line* b'mod partikolari. Din tapplika wkoll rigward kopja materjali ta' xogħol jew sugġett magħmul minn utent ta' servizz bħal dan bil-kunsens tad-detentur tad-drittijiet. Għalhekk, l-istess japplika għall-kiri jew self ta' l-original u kopji ta' xogħolijiet jew sugġett ieħor li huma servizzi fin-natura tagħhom. Differenti minn CD-ROM jew CD-I, fejn proprjetà intellettuali hija inkorporata fil-*medium* tal-materjal, jiġifieri sugġett minn oġġetti, kull servizz *on-line* huwa fil-fatt att li għandu jkun regolat mill-awtorizzazzjoni fejn id-drittijiet ta' l-awtur jew drittijiet relatati jipprovdu hekk.
- (30) Id-drittijiet imsemmija f'din id-Direttiva jistgħu jiġu trasferiti, assenjati jew regolati mill-ghotja ta' licenzji kuntrattwali, mingħajr preġudizzju għal-leġislazzjoni nazzjonali rilevanti dwar id-drittijiet ta' l-awtur u drittijiet relatati.
- (31) Bilanċ ġust ta' drittijiet u interessi bejn il-kategoriji differenti ta' detenturi ta' drittijiet, kif ukoll bejn il-kategoriji differenti ta' detenturi ta' drittijiet u utentu ta' materjal protett għandhom ikunu salvagwardati. L-eċċezzjonijiet u limitazzjonijiet eżistenti tad-drittijiet kif stipulati mill-Istati Membri għandhom ikunu stmati mill-ġdid fl-isfond ta' l-ambjent elettroniku ġdid. Differenzi eżistenti fl-eċċezzjonijiet u limitazzjonijiet ta' ċerti atti ristretti għandhom effetti diretti negattivi fuq il-funzjonament tas-suq intern tad-drittijiet ta' l-awtur u drittijiet relatati. Dawn id-differenzi jistgħu faċilment isiru aktar notevoli bhala riżultat ta' żvilupp akbar ta' sfruttament ta' xogħolijiet li jaqsam il-fruntieri u attivajiet transperiferali. Sabiex jiżguraw il-funzjonament sew tas-suq intern, dawn l-eċċezzjonijiet u limitazzjonijiet għandhom ikunu mfissra aktar armonjożament. Il-grad ta' armonizzazzjoni tagħhom għandu jkun ibbażat fuq l-impatt tagħhom fuq il-funzjonament faċli tas-suq intern.
- (32) Din id-Direttiva tipprovdi għal elenku eżawrjenti ta' eċċezzjonijiet u limitazzjonijiet għad-dritt ta' riproduzzjoni u d-dritt ta' komunikazzjoni lill-pubbliku. Xi eċċezzjonijiet jew limitazzjonijiet japplikaw biss għad-dritt ta' riproduzzjoni, fejn hu xieraq. Dan l-elenku jikkunsidra kif inhu xieraq it-tradizzjonijiet legali differenti fl-Istati Membri, filwaqt li, fl-istess hin, għandu bhala skop li jiżgura suq intern li jiffunzjona. L-Istati Membri għandhom jaslu għal applikazzjoni koerenti ta' dawn l-eċċezzjonijiet u limitazzjonijiet, li ssir stima tagħhom meta jirrevedu l-leġislazzjoni implimentattiva fil-futur.
- (33) Id-dritt esklussiv ta' riproduzzjoni għandu jkun bla hsara għal eċċezzjoni biex tippermetti ċerti atti ta' riproduzzjoni temporanja, li huma riproduzzjonijiet temporanji jew incidentali, li jagħmlu parti integrali u essenzjali mill-proċess teknoloġiku u mwettaq għal fini unika li tippermetti jew trasmissjoni effiċjenti f'*network* bejn partijiet terzi permezz ta' intermedjarju, jew użu legali ta' xogħol jew sugġett ieħor li għandu jsir. L-atti ta' riproduzzjoni relatati m'għandu jkollhom l-ebda valur ekonomiku separat għalihom wahedhom. Sa fejn dawn jissodisfaw dawn il-kondizzjonijiet, din l-eċċezzjoni għandha tinkludi atti li bihom jista' jsir *browsing* kif ukoll atti ta' hażna, inklużi

- dawk li bihom jagħmluha possibbli għal sistemi ta' trasmissjoni li jiffunzjonaw b'mod effiċjenti, kemm-il darba li l-intermedjarju ma jimmodifikax l-informazzjoni u ma jfixkilx l-użu legali tat-teknoloġija, rikonossuta b'mod wiesgħa u uzata mill-industrija, biex jikseb *data* dwar l-użu ta' l-informazzjoni. Użu għandu jiġi kkunsidrat legali fejn ikun awtorizzat mid-detentur tad-drittijiet jew ma jkun ristrett bil-liġi.
- (34) L-Istati Membri għandhom jingħataw l-għażla li jipprovdu għal ċerti eċċezzjonijiet jew limitazzjonijiet għal każi bħal skopijiet edukattivi u xjentifiċi, għall-benefiċċju ta' istituzzjonijiet pubbliċi bħal libreriġi u arkivji, għal skopijiet ta' rappurtagġ ta' aħbarijiet, għal kwotazzjonijiet, għal u minn nies b'diżabilitajiet, għal użu ta' sigurtà pubblika u għal użu fi proċedimenti amministrattivi u legali.
- (35) F'ċerti każi ta' eċċezzjonijiet jew limitazzjonijiet, detenturi ta' drittijiet għandhom jircievu kumpens ġust biex jikkumpensawhom b'mod adegwat għall-użu magħmul mix-xogħolijiet protetti tagħhom jew materjal ieħor. Meta jstabilixxu l-forma, l-arranġamenti dettaljati u livell possibbli ta' dan il-kumpens ġust, għandhom jiġu kkunsidrati ċirkustanzi partikolari ta' kull każ. Meta jevalwaw dawn iċ-ċirkustanzi, kriterju validu jista' jkun il-*hsara* li tista' ssir lid-detenturi tad-drittijiet li tirriżulta mill-att fil-kwistjoni. Fil-każi fejn id-detenturi tad-drittijiet ikunu diġà rċeview pagament f'xi forma jew oħra, per eżempju bhala parti minn hlas ta' licenzja, l-ebda pagament speċifiku jew separat ma jkollu jithallas. Il-livell ta' kumpens ġust għandu jikkunsidra bis-shih il-grad ta' użu ta' miżuri ta' protezzjoni teknoloġika msemmija f'din id-Direttiva. F'ċerti sitwazzjonijiet fejn il-preġudizzju għad-detentur tad-drittijiet ikun minimu, ma jista' jkun hemm l-ebda obbligu għal hlas.
- (36) L-Istati Membri jistgħu jipprovdu għal kumpens ġust għad-detenturi tad-drittijiet ukoll meta japplikaw disposizzjonijiet mhux obligatorji dwar eċċezzjonijiet jew limitazzjonijiet li ma jinhtegux dan il-kumpens.
- (37) Skemi nazzjonali eżistenti dwar reprografija, fejn ikun hemm, ma jgħolqux tfixkil maġġuri għas-suq intern. L-Istati Membri għandhom jithallew jipprovdu għal eċċezzjoni jew limitazzjoni rigward ir-reprografija.
- (38) L-Istati Membri għandhom jithallew jipprovdu għal eċċezzjoni jew limitazzjoni għad-dritt ta' riproduzzjoni għal ċerti tipi ta' riproduzzjoni ta' materjal awdjo, viżiv jew awdjo-viżiv għal użu privat, akkumpanjat b'kumpens ġust. Dan jista' jinkludi l-introduzzjoni jew kontinwazzjoni ta' skemi ta' remunerazzjoni biex jikkumpensaw għal preġudizzju għal detenturi tad-drittijiet. Għalkemm differenzi bejn dawk l-iskemi ta' remunerazzjoni jaffettwaw il-funzjonament tas-suq intern, dawk id-differenzi, b'rigward ta' riproduzzjoni privata analoga, m'għandhomx ikollhom impatt sinifikanti fuq l-iżvilupp tas-soċjetà ta' l-informazzjoni. Ikkupjar privat diġitali huwa aktar faċli li jkun mifrux u jkollu impatt ekonomiku akbar. Għandha għalhekk tittiehed kunsiderazzjoni xierqa dwar id-differenzi bejn ikkupjar diġitali u dak analoga privat u għandha ssir distinzjoni f'ċerti aspetti bejniethom.
- (39) Meta japplikaw l-eċċezzjoni jew limitazzjoni dwar ikkupjar privat, l-Istati Membri għandhom jagħtu kunsiderazzjoni xierqa lil żviluppi teknoloġiċi u ekonomiċi, b'mod partikolari dwar ikkupjar diġitali privat u skemi ta' remunerazzjoni, meta miżuri ta' protezzjoni teknoloġika effettiva jkunu disponibbli. Dawn l-eċċezzjonijiet jew limitazzjonijiet m'għandhomx jimpedixxu l-użu ta' miżuri teknoloġiċi jew l-infurzar tagħhom kontra li jduru magħhom.
- (40) L-Istati Membri jistgħu jipprovdu għal eċċezzjoni jew limitazzjoni għall-benefiċċju ta' ċerti stabbilimenti li ma jaħdmux bi qligħ, bħal libreriġi aċċessibbli mill-pubbliku u istituzzjonijiet ekwivalenti, kif ukoll arkivji. B'danakollu, dan għandu jkun limitat għal ċerti każi speċjali regolati bid-dritt tar-riproduzzjoni. Din l-eċċezzjoni jew limitazzjoni m'għandhiex tirregola użu magħmul fil-kuntest ta' konsenja *on-line* ta' xogħolijiet protetti jew suġġett ieħor. Din id-Direttiva għandha tkun bla preġudizzju għall-għażla ta' l-Istati Membri li jidderogaw mid-dritt esklussiv ta' self pubbliku skond l-Artikolu 5 tad-Direttiva KEE/92/100. Għalhekk, kuntratti jew licenzji speċifiċi għandhom jiġu promossi li, mingħajr ma jgħolqu sbilanċ, jivvaforixxu dawn l-istabbilimenti u l-finijiet ta' tixrid li jservu.
- (41) Meta japplikaw l-eċċezzjoni jew limitazzjoni rigward *recordings* temporanji magħmula minn organizzazzjonijiet tax-xandir huwa mifhum li l-faċilitajiet tax-xandar innifsu jinkludu dawk ta' persuna li tkun qed taġixxi fisem jew bir-responsabbiltà ta' l-organizzazzjoni tax-xandir.
- (42) Meta japplikaw l-eċċezzjoni jew limitazzjoni għal finijiet ta' riċerka edukattiva jew xjentifika mhux kummerċjali, inkluż tagħlim minn distanza, in-natura mhux kummerċjali ta' l-attività fil-kwistjoni għandha tiġi stabbilita b'dik l-attività bhala tali. L-istruttura organizzattiva u l-mezzi ta' ffinanzjar ta' l-istabbiliment relatat mhumiex il-fatturi definnittivi f'dan ir-rigward.
- (43) F'kull każ huwa importanti għall-Istati Membri li jadottaw il-miżuri meħtieġa kollha biex jiffaċilitaw aċċess għal xogħolijiet minn persuni li jbatu minn diżabilità li jikkos-titwixxu ostakolu għall-użu tax-xogħolijiet infushom, u biex joqogħdu attenti partikolarment għal format aċċessibbli.
- (44) Meta japplikaw l-eċċezzjonijiet u limitazzjonijiet li hemm provdut dwarhom f'din id-Direttiva, huma għandhom ikunu eżerċitati skond l-obbligi internazzjonali. Dawn l-eċċezzjonijiet u limitazzjonijiet ma jistgħux jiġu applikati b'mod li jippreġudika l-interessi legittimi tad-detentur tad-drittijiet jew li jmorru kontra l-isfruttar normali tax-xogħol tiegħu jew ta' suġġett ieħor. Id-disposizzjonijiet ta' dawn l-eċċezzjonijiet jew limitazzjonijiet mill-Istati Membri għandhom, b'mod partikolari, jirriflettu kif inhu xieraq, l-impatt ekonomiku miżjud li dawn l-eċċezzjonijiet jistgħu jkollhom fil-kuntest ta' l-ambjent elettroniku ġdid. Għalhekk, l-iskop ta' ċerti eċċezzjonijiet jew limitazzjonijiet jista' jkollu jkun aktar limitat meta jiġi għal ċertu użu ġdid ieħor ta' xogħolijiet bid-drittijiet ta' l-awtur u suġġett ieħor.

- (45) L-eċċezzjonijiet u limitazzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 5(2), (3) u (4) m'għandhomx, minkejja dan, jimpedixxu t-tifsira ta' relazzjonijiet kuntrattwali maħsuba biex jiżguraw kumpens ġust għad-detenturi tad-drittijiet sa fejn hu permess bil-liġi nazzjonali.
- (46) Rikors għal medjazzjoni jista' jgħin lill-utenti u detenturi tad-drittijiet biex isolvu l-argumenti. Il-Kummissjoni, b'koperazzjoni ma' l-Istati Membri fil-Kumitat tal-Kuntatti, għandha twettaq studju biex tikkunsidra metodi legali godda biex issolvi argumenti dwar drittijiet ta' l-awtur u drittijiet relatati.
- (47) Żvilupp teknoloġiku jippermetti detenturi tad-drittijiet li jagħmlu użu minn miżuri teknoloġiċi maħsuba biex jipprevjenu jew jirrestringu atti mhux awtorizzati minn detenturi tad-drittijiet minn kull dritt ta' l-awtur, dritt relatat mad-drittijiet ta' l-awtur jew dritt *sui generis* f'*databases*. Jeżisti l-periklu, b'danakollu, li jistgħu jitwettqu attivitajiet illegali sabiex ikunu jistgħu jsiru jew jiffacilitaw il-harba minn protezzjoni teknika pprovduta minn dawn il-miżuri. Sabiex jiġu evitati metodi legali frammentati li potenzjalment jistgħu jostakolaw il-funzjonament tas-suq intern, hemm bżonn li tkun provduta protezzjoni legali armonizzata kontra l-harba minn miżuri teknoloġiċi effettivi u kontra l-provvista ta' tagħmir u prodotti jew servizzi għal dan il-għan.
- (48) Din il-protezzjoni legali għandha tiġi pprovduta rigward miżuri teknoloġiċi li jirrestringu effettivament atti mhux awtorizzati minn detenturi tad-drittijiet ta' kull drittijiet ta' l-awtur, drittijiet relatati mad-drittijiet ta' l-awtur jew id-dritt *sui generis* f'*databases* mingħajr, b'danakollu, ma jostakolaw l-operat normali ta' tagħmir elettroniku u l-iżvilupp teknoloġiku tiegħu. Din il-protezzjoni legali ma timplika l-ebda obbligu biex tagħmel disinn ta' tagħmir, prodotti, komponenti jew servizzi li jikkorrispondu mal-miżuri teknoloġiċi, sakemm tagħmir, prodott, komponent jew servizz bħal dan ma jmurx kontra l-projbizzjoni ta' l-Artikolu 6. Din il-protezzjoni legali għandha tirrispetta l-proporzjonalità u m'għandhiex tipprojbixxi dan it-tagħmir jew attivitajiet li għandhom skop jew użu sinifikanti kummerċjali għajr dak li jaharbu mill-protezzjoni teknika. B'mod partikolari, din il-protezzjoni m'għandhiex timpedixxi r-riċerka fil-kriptografija.
- (49) Din il-protezzjoni legali ta' miżuri tekniċi hija mingħajr preġudizzju għall-applikazzjoni għal kull disposizzjonijiet nazzjonali li jistgħu jipprojbixxu l-pussess privat ta' tagħmir, prodotti jew komponenti biex iduru mal-miżuri teknoloġiċi.
- (50) Din il-protezzjoni legali armonizzata ma taffettwax id-disposizzjonijiet speċifiċi fuq il-protezzjoni li hemm provdut dwarha bid-Direttiva 91/250/KEE. B'mod partikolari, m'għandhiex tapplika għall-protezzjoni ta' miżuri teknoloġiċi użata b'konnessjoni ma' programmi tal-kompjuter, li hi esklussivament indirizzata f'dik id-Direttiva. M'għandhiex la timpedixxi u l-anqas żżomm l-iżvilupp jew użu ta' kull mezz biex tiġi evitata miżura teknoloġika li hija meħtieġa biex atti jkun jistgħu jittiehdu skond l-artikolu 5(3) jew l-Artikolu 6 tad-Direttiva 91/250/KEE. L-Artikoli 5 u 6 ta' dik id-Direttiva jstabbilixxu esklussivament eċċezzjonijiet għad-drittijiet esklussivi applikabbli għal programmi tal-kompjuter.
- (51) Il-protezzjoni legali ta' miżuri teknoloġiċi tapplika mingħajr preġudizzju għal politika pubblika, kif murija fl-Artikolu 5, jew sigurtà pubblika. L-Istati Membri għandhom jippromwovu miżuri volontarji mehuda minn ftehim detenturi tad-drittijiet, magħduda l-konklużjoni u l-implimentazzjoni ta' ftehim bejn detenturi tad-drittijiet u partijiet ohra relatati, biex jiffacilitaw li jilhq u l-għanijiet ta' ċerti eċċezzjonijiet jew limitazzjonijiet li hemm provdut dwarhom fil-liġi nazzjonali skond din id-Direttiva. Fl-assenza ta' dawn il-miżuri jew ftehim volontarji f'perijodu raġonevoli ta' żmien, l-Istati Membri għandhom jieħdu miżuri xierqa biex jiżguraw li detenturi ta' drittijiet jipprovdu lill-benefiċjarji ta' dawn l-eċċezzjonijiet jew limitazzjonijiet bil-mezzi xierqa biex jibbenefikaw minnhom, billi jimmodifikaw miżura teknoloġika implimentata jew b'mezzi ohra. B'danakollu, sabiex jipprevjenu abbuż minn dawn il-miżuri mehuda minn detenturi ta' drittijiet, magħduda fil-qafas ta' ftehim, jew mehuda minn Stat Membru, kull miżura teknoloġika applikata fl-implimentazzjoni ta' dawn il-miżuri għandha tgawdi protezzjoni legali.
- (52) Meta jimplementaw eċċezzjoni jew limitazzjoni għall-ikkupjar privat skond l-Artikolu 5(2)(b), l-Istati Membri għandhom bl-istess mod jippromwovu l-użu ta' miżuri volontarji biex jiffacilitaw li jiksbu l-għanijiet ta' din l-eċċezzjoni jew limitazzjoni. Jekk, f'perijodu raġonevoli ta' żmien, ma jkun tteħdu l-ebda miżuri volontarji bħal dawn biex tkun tista' ssir riproduzzjoni għal użu privat, l-Istati Membri jistgħu jieħdu miżuri biex jippermettu li benefiċjarji ta' eċċezzjoni jew limitazzjoni relatata jibbenefikaw minnha. Miżuri volontarji mehuda minn detenturi ta' drittijiet, magħduda ftehim bejn detenturi ta' drittijiet u partijiet ohra relatati, kif ukoll miżuri mehuda minn Stati Membri, ma jipprevjenux detenturi ta' drittijiet milli jużaw miżuri teknoloġiċi li huma konsisti ma' l-eċċezzjonijiet jew limitazzjonijiet fuq ikkupjar privat f'liġi nazzjonali skond l-Artikolu 5(2)(b), waqt li jikkunsidraw il-kondizzjoni ta' kumpens ġust skond dik id-disposizzjoni u separazzjoni li jista' jkun hemm bejn diversi kondizzjonijiet ta' użu skond l-Artikolu 5(5), bħal li jikkontrollaw l-għadd ta' riproduzzjonijiet. Sabiex ma jhallux l-abbuż ta' dawn il-miżuri, kull miżura teknoloġika applikata fl-implimentazzjoni tagħhom għandha tgawdi minn protezzjoni legali.
- (53) Il-protezzjoni ta' miżuri teknoloġiċi għandha tiżgura ambjent ta' sigurtà għall-provvista ta' servizzi interattivi fuq talba, b'mod li membri tal-pubbliku jistgħu jidhlu fxogholijiet jew suġġett iehor minn post u hin magħżul individwalment minnhom. Fejn servizzi bħal dawn ikunu regolati minn ftehim kuntrattwali, l-ewwel u t-tieni sottoparagrafi ta' l-Artikolu 6(4) m'għandhomx japplikaw. Forom mhux interattivi ta' użu *on-line* għandhom jibqgħu regolati minn dawn id-disposizzjonijiet.

- (54) Sar progress importanti fl-istandardizzazzjoni internazzjonali ta' sistemi tekniċi ta' identifikazzjoni ta' xogholijiet u suġġett protett f'format diġitali. F'ambjent fejn dejjem aktar qed jiżjeddu n-networks, differenzi bejn miżuri teknoloġiċi jistgħu jwasslu għal inkompatibilità ta' sistemi fil-Komunità. Kompatibilità u interoperabilità tas-sistemi differenti għandhom jiġu mhegġa. Ikun tajjeb hafna li jinkoraġġixxu l-iżvilupp ta' sistemi globali.
- (55) Żvilupp teknoloġiku jhaffef id-distribuzzjoni ta' xogholijiet, b'mod notevoli fin-networks, u dan ikun jinkludi l-bżonn għal detenturi tad-drittijiet li jidentifikaw aħjar ix-xogħol jew suġġett ieħor, l-awtur jew kull detentur ta' drittijiet ieħor, u li jipprovdi informazzjoni dwar it-termini u l-kondizzjonijiet ta' użu tax-xogħol jew suġġett ieħor sabiex ihaffef l-immanigġjar ta' drittijiet appartenenti għalihom. Detenturi ta' drittijiet għandhom ikunu mhegġa li jużaw sinjali li jindikaw, b'żieda ma' l-informazzjoni msemmija aktar qabel, fost l-oħrajn l-awtorizzazzjoni tagħhom meta jqieghdu xogholijiet jew suġġett ieħor fin-networks.
- (56) Jeżisti l-periklu, b'danakollu, li jistgħu jitwettqu attivitajiet illegali sabiex inehħu jew jibdlu l-informazzjoni elettronika dwar maniġġjar tad-drittijiet ta' l-awtur li tkun magħha, jew inkella li jiddistribwixxu, jimpurtaw għad-distribuzzjoni, ixandru, jikkomunikaw lill-pubbliku jew jagħmlu disponibbli għall-pubbliku xogholijiet jew suġġett protett ieħor li minnhom din l-informazzjoni tkun tneħhiet mingħajr awtorità. Sabiex jevitaw attitudni frammentata legali li tista' timpedixxi l-funzjonament tas-suq intern, hemm il-bżonn li jipprovdu protezzjoni legali armonizzata kontra kull wahda minn dawn l-attivitajiet.
- (57) Kull sistema ta' informazzjoni ta' maniġġjar ta' drittijiet bħal dawn imsemmija aktar qabel tista', jiddependi fuq id-disinn tagħha, fl-istess hin tipproċessa *data* personali dwar il-bixriet ta' konsum ta' suġġett minn individwi u tippermetti għall-intraċċar ta' mġieba *on-line*. Dawn il-mezzi tekniċi, fil-funzjonijiet tekniċi tagħhom, għandhom jinkorporaw salvagwardji għal privatezza skond id-Direttiva 95/46/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ta' l-24 ta' Ottubru 1995 dwar il-protezzjoni ta' individwi rigward l-ipproċessar ta' *data* personali u l-moviment hieles ta' din id-*data* ⁽¹⁾.
- (58) L-Istati Membri għandhom jipprovdu għal sanzjonijiet u rimedji effettivi għall-ksur tad-drittijiet u obbligi kif stipulati f'din id-Direttiva. Għandhom jieħdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jiżguraw li daww is-sanzjonijiet u rimedji jkun applikati. Is-sanzjonijiet hekk provduti għandhom ikunu effettivi, proporzjonati u disswassivi u għandhom jinkludu l-possibbiltà li jfittxu l-ħsarat u/jew sostenn inġuntiv u, fejn hu xieraq, billi japplikaw għat-tehid tal-materjal illegali.
- (59) Fl-ambitu diġitali, b'mod partikolari, is-servizzi ta' intermedjarji jistgħu jintużaw dejjem aktar minn partijiet terzi għal attivitajiet illegali. F'hafna każi dawn l-intermedjarji jinsabu fl-aħjar posizzjoni biex itemmu dawn l-attivitajiet illegali. Għalhekk, mingħajr preġudizzju għal kull sanzjoni u rimedji oħra disponibbli, detenturi tad-drittijiet għandu jkollhom il-possibbiltà li japplikaw għal inġunzjoni kontra intermedjarju li jibgħat f'*network* illegalità minn terza parti ta' xogħol protett jew suġġett ieħor. Din il-possibbiltà għandha tkun disponibbli anke fejn l-atti mwettqa minn intermedjarju jkun eżenti skond l-Artikolu 5. Il-kondizzjonijiet u l-modalitajiet relatati dwar dawn l-inġunzjonijiet għandhom jithallew skond il-liġi nazzjonali ta' l-Istati Membri.
- (60) Il-protezzjoni li hemm provdut dwarha skond din id-Direttiva għandha tkun mingħajr preġudizzju għad-disposizzjonijiet legali nazzjonali jew tal-Komunità f'dawn l-oqsma, bħal proprjetà industrijali, aċċess kondizzjonat, aċċess għal dokumenti pubbliċi, u r-regola ta' kronoloġija ta' l-isfruttar tal-*media*, li jistgħu jaffettwaw il-protezzjoni tad-drittijiet ta' l-awtur jew drittijiet relatati.
- (61) Sabiex ikunu konformi mat-Trattat tal-WIPO dwar Wirjiet u Fonogrammi, id-Direttivi 92/100/KEE u 93/98/KEE għandhom ikunu emendati,

ADOTTAW DIN ID-DIRETTIVA:

KAPITOLU I

GHAN U KAMP TA' APPLIKAZZJONI

Artikolu 1

Kamp ta' Applikazzjoni

- Din id-Direttiva tirrigwarda l-protezzjoni legali tad-drittijiet ta' l-awtur u drittijiet relatati fil-qafas tas-suq intern, mingħajr enfasi partikolari fuq is-soċjetà ta' informazzjoni.
- Hlief għall-każi msemmija fl-Artikolu 11, din id-Direttiva għandha tkun bla ħsara u m'għandha bl-ebda mod taffettwa d-disposizzjonijiet eżistenti tal-Komunità dwar:
 - il-protezzjoni legali ta' programmi tal-kompjuters;
 - id-dritt ta' kiri, id-dritt ta' self u ċerti drittijiet relatati mad-drittijiet ta' l-awtur fil-qasam tal-proprjetà intellettuali;
 - id-drittijiet ta' l-awtur u drittijiet relatati applikabbli għax-xandir ta' programmi bis-satellita u trasmissjoni mill-ġdid bil-*cable*;
 - it-tul ta' żmien ta' protezzjoni tad-drittijiet ta' l-awtur u ċerti drittijiet relatati;
 - il-protezzjoni legali ta' *databases*.

⁽¹⁾ ĠU L 281, 23.11.1995, p. 31.

KAPITOLU II

DRITTJIET U EĊĊEZZJONIJIET

Artikolu 2

Dritt ta' riproduzzjoni

L-Istati Membri għandhom jipprovdu għad-dritt esklussiv li jawtorizza jew jipprojbixxi riproduzzjoni diretta jew indiretta, temporanja jew permanenti b'kull mezz u f'kull forma, kollha jew parti:

- (a) għall-awturi, tax-xogholijiet tagħhom;
- (b) għall-artisti, ta' l-iffissar tal-wirjiet tagħhom;
- (c) għall-produtturi ta' fonogrammi, tal-fonogrammi tagħhom;
- (d) għall-produtturi ta' l-ewwel iffissar ta' films, rigward l-original u l-kopji tal-films tagħhom;
- (e) għall-organizzazzjonijiet tax-xandir, ta' l-iffissar tax-xandiriet tagħhom, sew jekk dawk ix-xandirijiet huma trasmessi bil-fili sew jekk bl-arja, magħduda bil-cable jew bis-satellita.

Artikolu 3

Id-dritt ta' komunikazzjoni lill-pubbliku ta' xogholijiet u d-dritt li jagħmlu disponibbli għall-pubbliku suġġett ieħor

1. L-Istati Membri għandhom jipprovdu lill-awturi bid-dritt esklussiv li jawtorizzaw jew jipprojbixxu kull komunikazzjoni lill-pubbliku tax-xogholijiet tagħhom, bil-fili jew mezz mingħajr fili, inklużi li jagħmlu disponibbli lill-pubbliku x-xogholijiet tagħhom b'mod li membri tal-pubbliku jistgħu jkollhom aċċess għalihom minn post u f'hin magħżul individwalment minnhom.

2. L-Istati Membri għandhom jipprovdu għad-dritt esklussiv biex jawtorizzaw jew jipprojbixxu li jagħmlu disponibbli lill-pubbliku, permezz tal-fili jew mingħajr fili, b'mod li l-membri tal-pubbliku jkunu jistgħu jkollhom aċċess għalihom minn post u f'hin magħżul individwalment minnhom:

- (a) għall-artisti, ta' l-iffissar tal-wirjiet tagħhom;
- (b) għall-produtturi ta' fonogrammi, tal-fonogrammi tagħhom;
- (c) għall-produtturi ta' l-ewwel iffissar tal-films, ta' l-original u l-kopji tal-films tagħhom;
- (d) għall-organizzazzjonijiet tax-xandir, ta' l-iffissar tax-xandiriet tagħhom, sew jekk dawn ix-xandirijiet ikunu trasmessi bil-fili jew bl-arja, magħduda bil-cable jew bis-satellita.

3. Id-drittijiet imsemmija fil-paragrafi 1 u 2 m'għandhomx jiġu eżawriti bl-ebda att ta' komunikazzjoni lill-pubbliku jew li jagħmilhom disponibbli għall-pubbliku kif stipulat f'dan l-Artikolu.

Artikolu 4

Dritt ta' Distribuzzjoni

1. L-Istati Membri għandhom jipprovdu lill-awturi, rigward l-original tax-xogholijiet tagħhom jew tal-kopji tagħhom, id-dritt esklussiv li jawtorizzaw jew jipprojbixxu kull forma ta' distribuzzjoni lill-pubbliku b'bejgħ jew mod ieħor.

2. Id-dritt ta' distribuzzjoni m'għandux jiġi eżawrit fil-Komunità rigward l-original jew kopji tax-xogħol, bla hsara fejn l-ewwel bejgħ jew trasferiment ieħor ta' sidien fil-Komunità ta' dak l-oġġett isir mid-detentur jew bil-kunsens tiegħu.

Artikolu 5

Eċċezzjonijiet u limitazzjonijiet

1. Atti temporanji ta' riproduzzjoni msemmija fl-Artikolu 2, li huma temporanji jew inċidentali, li huma parti integrali u essenzjali tal-proċess teknoloġiku u li l-iskop uniku tagħhom huwa li jkunu jistgħu jsiru:

- (a) trasmisjoni f'network bejn partijiet terzi minn intermedju, jew
- (b) użu legali

ta' xogħol jew suġġett ieħor li għandu jsir, u li ma jkollhom ebda sinifikat ekonomiku indipendenti, għandhom ikunu eżenti mid-dritt ta' riproduzzjoni provdut fl-Artikolu 2.

2. L-Istati Membri jistgħu jipprovdu l-eċċezzjonijiet u l-limitazzjonijiet għad-dritt ta' riproduzzjoni provdut fl-Artikolu 2 fil-każi li ġejjin:

- (a) rigward riproduzzjonijiet fuq il-karta jew mezz ieħor simili, effettwat mill-użu ta' kull xorta ta' teknika fotografika jew b'xi proċess ieħor li jkollu l-istess effetti, bla hsara għal muzika fuq il-karta, kemm-il darba li d-detenturi tad-drittijiet jirċievu kumpens ġust;
- (b) rigward riproduzzjonijiet ta' kull mezz magħmula minn ċitadin fiżiku għal użu privat u għal skopijiet li huma la direttament u l-anqas indirettament kummerċjali, bil-kondizzjoni li d-detenturi jirċievu kumpens ġust li jikkunsidra li jiġu jew ma jiġux applikati miżuri teknoloġiċi msemmija fl-Artikolu 6 tax-xogħol jew tas-suġġett relatat;
- (c) rigward l-atti speċifiċi ta' riproduzzjoni magħmula minn libreriji, stabbilimenti edukattivi jew mużewijiet jew arkivji li għandhom aċċess mill-pubbliku, li mhumiex għal vantaġġ ekonomiku jew kummerċjali dirett jew indirett;
- (d) rigward rekordjar transitorju ta' xogholijiet magħmula minn organizzazzjonijiet tax-xandir permezz tal-facilitajiet tagħhom u għax-xandirijiet tagħhom; il-preservazzjoni ta' dan l-irrekordjar f'arkivji uffiċjali jista' għal raġunijiet ta' karattru ta' dokumentarju eċċezzjonali tiegħu, tkun permessa;
- (e) rigward riproduzzjonijiet ta' xandirijiet magħmula minn istituzzjonijiet soċjali immirati għal skopijiet mhux kummerċjali, bħal sptarijiet jew habsijiet, bil-kondizzjoni li d-detenturi tad-drittijiet jirċievu kumpens ġust.

3. L-Istati Membri jistgħu jipprovdu għal eċċezzjonijiet jew limitazzjonijiet għad-drittijiet li hemm provdut dwarhom fl-Artikoli 2 u 3 fil-każi li ġejjin:

- (a) użu għall-iskop uniku ta' illustrazzjoni għat-tagħlim jew riċerka xjentifika, kemm-il darba s-sors, magħdud l-isem ta' l-awtur, tkun indikata, sakemm ma jinstabx li jkun impossibbli u sa fejn ikun ġustifikat li jintlaħaq mill-iskop mhux kummerċjali;
- (b) użu, għall-benefiċċju ta' nies b'diżabilità, li huwa direttament relatat mad-diżabilità u ta' natura mhux kummerċjali, sa fejn meħtieġ mid-diżabilità speċifika;

- (c) riproduzzjoni mill-istampa, komunikazzjoni lill-pubbliku jew li jagħmlu disponibbli artikli publikati dwar temi kurrenti ekonomiċi, politiċi jew reliġjużi jew ta' xogħolijiet imxandra jew suġġett ieħor ta' l-istess tip, fil-każi fejn dan l-użu ma jkunx riservat esplicitament, u sakemm is-sors, magħdud l-isem ta' l-awtur, ikun indikat, jew l-użu tax-xogħolijiet jew suġġett ieħor rigward konness mar-rappurtaġġ ta' grajjiet kurrenti, sakemm ikunu ġustifikati mill-iskop informattiv u sakemm is-sors, magħdud l-isem ta' l-awtur, ikun indikat, sakemm ma jinstabx li dan ikun impossibbli;
- (d) kwotazzjonijiet għal skopijiet bħal kritika jew riċensjoni, kemm-il darba jkunu relatati ma' xogħol jew suġġett ieħor li kien diġà sar disponibbli legalment għall-pubbliku, li, sakemm ma jkunx sar impossibbli, is-sors, magħdud l-isem ta' l-awtur, ikun indikat, u li l-użu tagħhom huwa skond prattika ġusta, u sa fejn meħtieġ, mill-iskop speċifiku;
- (e) użu għall-iskopijiet ta' sigurtà pubblika jew biex jiżgura t-twetiq jew rappurtaġġ xieraq ta' proċċedimenti amministrattivi, parlamentari jew ġudizzjarji;
- (f) użu ta' diskorsi politiċi kif ukoll siltiet minn lekċers pubbliċi jew xogħolijiet simili jew suġġett sa fejn ikun ġustifikat mill-iskop informattiv u kemm-il darba li s-sors, magħdud l-isem ta' l-awtur, ikun indikat, minbarra fejn dan ikun sar impossibbli;
- (g) użż waqt ċelebrazzjonijiet reliġjużi jew ċelebrazzjonijiet uffiċjali organizzati minn awtorità pubblika;
- (h) użu ta' xogħolijiet, bħal xogħolijiet ta' arkitettura jew skultura, magħmulin biex jitqieghdu permanentement f'postijiet pubbliċi;
- (i) inkluzjoni incidentali ta' xogħol jew suġġett f'materjal ieħor;
- (j) użu għal skop ta' reklamar tal-wirja pubblika jew bejgħ ta' xogħolijiet pubbliċi, sa fejn huwa meħtieġ biex tippromwovi avveniment, eskluż kull użu kummerċjali;
- (k) użu għal skop ta' karikatura, parodija jew pastičċ;
- (l) użu b'konnessjoni ma' wiri jew tiswija ta' tagħmir;
- (m) użu ta' xogħol artistiku f'forma ta' bini jew disinn jew pjanta ta' bini għall-finijiet ta' rikostruzzjoni tal-bini;
- (n) użu b'komunikazzjoni jew b'li jagħmlu disponibbli, għal skop ta' riċerka jew studju privat, lill-membri individwali tal-pubbliku kif b'terminali għal tapposta fuq il-post ta' l-istabbilimenti msemmija fil-paragrafu 2(ċ) ta' xogħolijiet u suġġett ieħor li mhumiex regolati bit-termini ta' xiri jew liċenzar li jkunu fil-kollezzjonijiet tagħhom;
- (o) użu f'ċerti każi oħra ta' importanza minuri fejn eċċezzjonijiet jew limitazzjonijiet diġà jeżistu skond il-liġi nazzjonali, kemm-il darba li huma jirrigwardaw biss użu simili u ma jaf-fettwawx iċ-ċirkulazzjoni libera ta' merkanzija u servizzi ġewwa l-Komunità, mingħajr preġudizzju għal eċċezzjonijiet u limitazzjonijiet oħra misjuba f'dan l-Artikolu.

4. Fejn l-Istati Membri jistgħu jipprovdu għal eċċezzjoni jew limitazzjoni għad-dritt ta' riproduzzjoni skond il-paragrafi 2 u 3, huma bl-istess mod jistgħu jipprovdu għal eċċezzjoni jew limitazzjoni għad-dritt ta' distribuzzjoni kif imsemmi fl-Artikolu 4 sa fejn ikun ġustifikat mill-iskop ta' l-att ta' riproduzzjoni awtorizzat.

5. L-eċċezzjonijiet u l-limitazzjonijiet li hemm provdut dwarhom fil-paragrafi 1, 2, 3 u 4 għandhom ikunu applikati biss f'ċerti każi speċjali li ma jmorrux kontra l-isfruttament normali tax-xogħol jew suġġett ieħor u ma jippreġudikawx b'mod bla raġuni l-interessi legittimi tad-detentur tad-drittijiet.

KAPITOLU III

PROTEZZJONI TA' MIŻURI TEKNOLOĠIĊI U INFORMAZZJONI DWAR MANIĠĠAR TA' DRITTIJET

Artikolu 6

Obbligi rigward miżuri teknoloġiċi

1. L-Istati Membri għandhom jipprovdu protezzjoni legali adegwata kontra t-tidwir ma' kull miżura teknoloġika effettiva, li persuna relatata twettaq konsapevolment, jew b'raġunijiet li tkun taf, li qieghda tilhaq dak il-ghan.

2. L-Istati Membri għandhom jipprovdu protezzjoni legali adegwata kontra l-manifattura, importazzjoni, distribuzzjoni, bejgħ, kiri, reklamar għall-bejgħ jew kiri, jew pussess għal skopijiet kummerċjali ta' tagħmir, prodotti jew komponenti jew il-provvista ta' servizzi li:

- (a) ikunu pubbliċizzati, reklamati jew kummerċjati għall-iskop ta' tidwir ma' jew
- (b) għandhom biss skop jew użu limitat kummerċjali sinifikanti jew użu ma' dak li jdur ma', jew
- (ċ) ikunu mfassla, manifatturati, adattati jew attwati primarjament għall-iskop li jippermettu jew li jiffacilitaw it-tidwir ma',

kull miżura teknoloġika effettiva.

3. Għall-finijiet ta' din id-Direttiva, il-frazi "miżuri teknoloġiċi" tfisser kull teknoloġija, tagħmir jew komponent li, matul il-kors normali tat-thaddim tiegħu, ikun iddisinjat li jipprevjeni jew jir-restringi atti, rigward xogħolijiet jew suġġett ieħor, li mhumiex awtorizzati mid-detentur tad-drittijiet ta' kull dritt ta' l-awtur jew kull dritt relatat mad-drittijiet ta' l-awtur li hemm provdut dwarhom bil-liġi jew id-dritt *sui generis* li hemm provdut dwarhom fil-Kapitolu III tad-Direttiva 96/9/KE. Drittijiet teknoloġiċi għandhom jitqiesu "effettivi" fejn l-użu ta' xogħol protett jew suġġett ieħor huwa kontrollat mid-detenturi tad-drittijiet permezz ta' applikazzjoni ta' kontroll għal aċċess jew proċess ta' protezzjoni, bħal qlib f'ċifrarju, taqlib jew trasformazzjoni oħra tax-xogħol jew materjal ta' xogħol ieħor jew mekkaniżmu ta' kontroll ta' ikkupjar li jilhaq l-ghan ta' protezzjoni.

4. Minkejja l-protezzjoni legali li hemm provdut dwarha fil-paragrafu 1, fl-assenza ta' miżuri volontarji mehuda mid-detenturi tad-drittijiet, magħduda ftehim bejn id-detenturi tad-drittijiet u partijiet oħra relatati, l-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri xierqa biex jiżguraw li detenturi tad-drittijiet jagħmlu disponibbli għall-benefiċjarju ta' eċċezzjoni jew limitazzjoni li hemm provdut dwarha fil-liġi nazzjonali skond l-Artikolu 5(2)(a), (2)(ċ), (2)(d), (2)(e), (3)(a), (3)(b) jew (3)(e) il-mezzi li jibbenefikaw minn

dik l-eċċezzjoni jew limitazzjoni, sa fejn huwa mehtieg biex jibbenefikaw minn dik l-eċċezzjoni jew limitazzjoni u fejn dak il-benefiċjarju jkollu aċċess legali għax-xogħol protett jew materjal suġġett relatat.

Stat Membru jista' wkoll jiehu dawn il-miżuri rigward benefiċjarju ta' eċċezzjoni jew limitazzjoni li hemm provdut dwaru skond l-Artikolu 5(2)(b), kemm-il darba riproduzzjoni għal użu privat ikun diġà sar possibbli mid-detenturi tad-drittijiet sa fejn hu mehtieg biex jibbenefika mill-eċċezzjoni jew limitazzjoni relatata u skond id-disposizzjonijiet ta' l-Artikolu 5(2)(b) u (5), minghajr ma jipprevjeni lid-detenturi tad-drittijiet milli jadottaw miżuri adegwati rigward l-għadd ta' riproduzzjonijiet skond dawn id-disposizzjonijiet.

Il-miżuri teknoloġiċi applikati volontarjament mid-detenturi tad-drittijiet, inklużi dawk applikati fl-implimentazzjoni ta' ftehim volontarji, u miżuri teknoloġiċi applikati fl-implimentazzjoni tal-miżuri mehuda mill-Istati Membri, għandhom igawdu l-protezzjoni legali li hemm provdut dwarha fil-paragrafu 1.

Id-disposizzjonijiet ta' l-ewwel u t-tieni sottoparagrafi mgħandhomx japplikaw għal xogħolijiet jew suġġett ieħor li jkun sar disponibbli għall-pubbliku skond termini kuntrattwali miftehma b'mod li membri tal-pubbliku jistgħu jkollhom aċċess għalihom minn post u hin individwalment magħżul minnhom.

Meta dan l-Artikolu jkun applikat fil-kuntest tad-Direttivi 92/100/KEE u 96/9/KE, dan il-paragrafu għandu japplika *mutatis mutandis*.

Artikolu 7

Obbligi rigward informazzjoni dwar l-immaniġġjar ta' drittijiet

1. L-Istati Membri għandhom jipprovdu protezzjoni legali adegwata kontra kull persuna li konsapevolment twettaq minghajr awtorità kull att minn dawn li ġejjin:

- it-tnehhija jew tibdil f'kull informazzjoni elettronika dwar l-immaniġġjar ta' drittijiet;
- id-distribuzzjoni, importazzjoni għad-distribuzzjoni, xandir, komunikazzjoni jew li jagħmlu disponibbli għall-pubbliku xogħolijiet jew suġġett ieħor protett skond din id-Direttiva jew skond il-Kapitolu III tad-Direttiva 96/9/KE li minnha informazzjoni dwar l-immaniġġjar ta' drittijiet tkun tnehhiet jew inbidlet minghajr awtorità,

jekk din il-persuna tkun taf, jew ikollha raġuni xierqa li tkun taf, li b'dan l-aġir tkun qieghda tipperswadi, tagħti s-setgħa jew tiffaċilita jew taħbi ksur ta' kull dritt ta' l-awtur jew kull drittijiet relatati mad-drittijiet ta' l-awtur kif provdut bil-liġi, jew tad-dritt *sui generis* li hemm provdut dwaru fil-Kapitolu III tad-Direttiva 96/9/KE.

2. Għall-finijiet ta' din id-direttiva, il-frazi "informazzjoni dwar l-immaniġġjar ta' drittijiet" tfisser kull informazzjoni provduta mid-detenturi tad-drittijiet li tidentifika x-xogħol jew suġġett ieħor imsemmi f'din id-Direttiva jew regolata minn dritt *sui generis* li hemm provdut dwaru fil-Kapitolu III tad-Direttiva 96/9/KE, l-awtur jew kull detentur ieħor tad-drittijiet, jew informazzjoni

dwar it-termini u kondizzjonijiet għal użu tax-xogħol jew suġġett, u kull numru jew kodiċi li jirrappreżenta din l-informazzjoni.

L-ewwel sottoparagrafu għandu japplika meta kull waħda minn dawn l-oġġetti ta' informazzjoni tkun assoċjata ma' kopja ta' jew tidher konnessa mal-komunikazzjoni lill-pubbliku ta', xogħol jew suġġett ieħor imsemmi f'din id-Direttiva jew regolat minn dritt *sui generis* li hemm provdut dwaru fil-Kapitolu III tad-Direttiva 96/9/KE.

KAPITOLU IV

DISPOSIZZJONIJET KOMUNI

Artikolu 8

Sanzjonijiet u Rimedji

1. L-Istati Membri għandhom jipprovdu sanzjonijiet u rimedji xierqa rigward ksur tad-drittijiet u obbligi stipulati f'din id-Direttiva u għandhom jiehu l-miżuri kollha mehtieġa biex jiżguraw li dawk is-sanzjonijiet u rimedji jkunu applikati. Is-sanzjonijiet li hemm provdut dwarhom b'dan il-mod għandhom ikunu effettivi, xierqa u disswassivi.

2. Kull Stat Membru għandu jiehu l-miżuri mehtieġa biex jiżgura li d-detenturi tad-drittijiet li l-interessi tagħhom ikunu affettwati minn attività illegali mwettqa fit-territorju tiegħu jistgħu jiehu azzjoni għad-danni u/jew japplikaw għal restrizzjoni u, fejn hu xieraq, għall-konfiska tal-materjal illegali kif ukoll tat-tagħmir, prodotti, jew komponenti msemmija fl-Artikolu 6(2).

3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li d-detenturi tad-drittijiet ikunu f'posizzjoni biex japplikaw għal restrizzjoni kontra intermedjarji li s-servizzi tagħhom jkunu użati minn terzi partijiet biex jiksru d-drittijiet ta' l-awtur jew dritt relatat.

Artikolu 9

Applikazzjoni kontinwa ta' disposizzjonijiet legali oħra

Din id-Direttiva għh ndha tkun minghajr preġudizzju għad-disposizzjonijiet dwar drittijiet ta' privattivi partikolari, *trade marks*, drittijiet ta' disinni, mudelli ta' utilità, topografiji ta' prodotti ta' semikondutturi, *type faces*, aċċess kondizzjonat, aċċess għal *cable* ta' servizzi tax-xandir, protezzjoni ta' teżori nazzjonali, htigiet ta' depożiti legali, liġijiet dwar prattiċi restrittivi u kompetizzjoni inġusta, sigrietri professjonali, sigurtà, kunfidenzalità, protezzjoni u privatezza ta' *data*, aċċess għal dokumenti pubbliċi, il-liġi tal-kuntratt.

Artikolu 10

Applikazzjoni maż-żmien

1. Id-disposizzjonijiet ta' din id-Direttiva għandhom japplikaw rigward ix-xogħolijiet kollha u suġġetti oħra msemmija f'din id-Direttiva li huma, fit-22 ta' Diċembru 2002, protetti mil-leġislazzjoni ta' l-Istati Membri fil-qasam tad-drittijiet ta' l-awtur u drittijiet relatati, jew li jissodisfaw il-kriterji għall-protezzjoni skond id-disposizzjonijiet ta' din id-Direttiva jew id-disposizzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 1(2).

2. Din id-Direttiva għandha tapplika minghajr preġudizzju għal kull att konkluż u drittijiet miksuba qabel it-22 ta' Diċembru 2002.

Artikolu 11

Adattazzjonijiet tekniċi

1. Id-Direttiva 92/100/KEE hija b'din emendat kif ġej:

(a) L-Artikolu 7 għandu jithalla barra;

(b) L-Artikolu 10(3) għandu jinbidel b'dan li ġej:

"3. Il-limitazzjonijiet għandhom jiġu applikati biss f'ċerti każi speċjali li ma jmorru kontra l-isfruttar normali tas-suġġett u ma jippreġudikawx bla raġuni l-interessi legittimi tad-detentur tad-drittijiet."

2. L-Artikolu 3(2) tad-Direttiva 93/98/KEE għandu jinbidel b'dan li ġej:

"2. Id-drittijiet tal-produtturi ta' fonogrammi għandhom jiskadu 50 sena wara li jsir l-iffissar. B'danakollu, jekk fonogramm ikun pubblikat legalment f'dan il-perjodu, id-drittijiet imsemmija għandhom jiskadu 50 sena mid-data ta' l-ewwel pubblikazzjoni legali. Jekk ma tkun saret l-ebda pubblikazzjoni legali fil-perjodu msemmi fl-ewwel sentenza, u jekk il-fonogramm ikun legalment komunikat lill-pubbliku fi żmien dan il-perjodu, id-drittijiet imsemmija għandhom jiskadu hamsin sena mid-data ta' l-ewwel komunikazzjoni legali lill-pubbliku.

B'danakollu, fejn permezz ta' l-iskadenza tat-tul ta' żmien tal-protezzjoni mogħtija skond dan il-paragrafu fil-verżjoni tiegħu qabel l-emenda bid-Direttiva 2001/29/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-22 ta' Mejju 2001 dwar l-armonizzazzjoni ta' ċerti aspetti ta' drittijiet ta' l-awtur u drittijiet relatati fis-soċjetà ta' l-informazzjoni (*) id-drittijiet tal-produtturi ta' fonogrammi mhumiex aktar protetti fit-22 ta' Diċembru 2002, dan il-paragrafu m'għandux ikollu l-effett li jipproteġi dawk id-drittijiet mill-gdid.

(*) ĠU L 167, 22.6.2001, p. 10."

Artikolu 12

Disposizzjonijiet finali

1. Mhux aktar tard mit-22 ta' Diċembru 2004 u kull tliet snin wara, il-Kummissjoni għandha tibgħat lill-Parlament Ewropew, il-Kunsill u l-Kumitat Ekonomiku u Soċjali rapport dwar l-applikazzjoni ta' din id-Direttiva, li fiha, *inter alia*, fuq il-bażi ta' informazzjoni speċifika mogħtija mill-Istati Membri, għandha teżamina b'mod partikolari l-applikazzjoni ta' l-Artikoli 5, 6 u 8 fl-isfond ta' l-iżvilupp tal-kummerċ diġitali. Fil-każ ta' l-Artikolu 6, għandha teżamina b'mod partikolari jekk dak l-Artikolu jagħtix livell suffiċjenti ta' protezzjoni u jekk atti li huma permessi mill-igi humiex qed jiġu effettwati b'mod negattiv bl-użu ta' miżuri teknoloġiċi effettivi. Fejn meħtieġ, b'mod partikolari biex jiżgura l-funzjonament tas-suq intern skond l-Artikolu 14 tat-Trattat, għandha tissottometti proposti għal emendi għal din id-Direttiva.

2. Protezzjoni ta' drittijiet relatati mad-drittijiet ta' l-awtur skond din id-Direttiva għandhom ikunu bla ħsara u m'għandhom bl-ebda mod jaffettwaw il-protezzjoni tad-drittijiet ta' l-awtur.

3. Qiegħed b'din jinhatar kumitat ta' kuntatt. Huwa għandu jkun kompost minn rappreżentanti ta' l-awtoritajiet kompetenti ta'

l-Istati Membri. Għandu jkun presedut minn rappreżentant tal-Kummissjoni u għandu jiltaqa' jew fuq l-inizjattiva taċ-*chairman* jew fuq talba tad-delegazzjoni ta' Stat Membru.

4. Il-ħidmiet tal-kumitat handhom ikun kif ġej:

(a) li jeżamina l-impatt ta' din id-Direttiva fuq il-funzjonament tas-suq intern, u li jenfasizza kull diffikultà;

(b) li jorganizza konsultazzjonijiet dwar il-kwistjonijiet kollha li johorġu mill-applikazzjoni ta' din id-Direttiva;

(c) li jhaffef l-iskambju ta' informazzjoni dwar żviluppi rilevanti fil-leġislazzjoni u ġurisprudenza, kif ukoll żviluppi ekonomiċi soċjali, kulturali u teknoloġiċi rilevanti;

(d) biex jaġixxi bhala forum għall-istima tas-suq diġitali f'xogħolijiet u oġġetti oħra, magħduda kkupjar privat u l-użu ta' miżuri teknoloġiċi.

Artikolu 13

Implimentazzjoni

1. L-Istati Membri għandhom idahħlu fis-seħħ il-liġijiet, ir-regolamenti u d-disposizzjonijiet amministrattivi meħtieġa biex ikunu konformi ma' din id-Direttiva qabel it-22 ta' Diċembru 2002. Huma għandhom minn dakinhar jinformaw lill-Kummissjoni dwarhom.

Meta l-Istati Membri jadottaw dawn il-miżuri, dawn għandu jkollhom riferenza għal din id-Direttiva jew ikunu akkumpanjati b'din ir-riferenza fl-okkażjoni tal-pubblikazzjoni uffiċjali tagħhom. Il-metodi biex jagħmlu din ir-riferenza għandhom jiġu stipulati mill-Istati Membri.

2. L-Istati Membri għandhom jibagħtu lill-Kummissjoni it-test tad-disposizzjonijiet tal-liġi tal-post li huma jadottaw fil-qasam regolat b'din id-Direttiva.

Artikolu 14

Dhul fis-seħħ

Din id-Direttiva għandha tidhol fis-seħħ fil-jum tal-pubblikazzjoni tagħha fil-*Ġurnal Uffiċjali tal-Komunitajiet Ewropej*.

Artikolu 15

Lil min hija indirizzata

Din id-Direttiva hija indirizzata lill-Istati Membri.

Magħmula fi Brussel, it-22 ta' Mejju 2001.

Għall-Parlament Ewropew

Il-President

N. FONTAINE

Għall-Kunsill

Il-President

M. WINBERG